

mányának szelleme hatja át a tartós békét biztosító szerződéseket is. Örömmel értesültünk arról, hogy a béke megkötése megnyitja számunkra az Egyesült Nemzetek Szervezetének kapuit. Kérni fogjuk felvételünket, és már most kijelenthetjük, hogy minden tőlünk telhető módon a lojális együttműködést szolgálni kívánjuk. A Szovjetunióknak és az Egyesült Államoknak ebben az új nemzetközi szervezetben való jelenléte számunkra biztosíték arra, hogy a népeknek ez a szövetsége valóban egyetemes jellegű lesz. [...]

Forrás: Kertész István: Magyar békeillúziók 1945–47. Budapest, 1985. 555–569. (A továbbiakban: Kertész: Magyar békeillúziók.)

1. Milyen tényekkel igyekszik cáfolni Gyöngyösi azt a nézetet, hogy hazánk Hitler utolsó csatlósa volt? Hogyan értékeli hazánk második világháborús szerepét?
2. Milyen kettősség figyelhető meg a Horthy-rendszer külpolitikájának megítélésében? Nézz utána, mely második világháború előtt és alatt visszaszerzett területek megtartásában reménykedtek a magyarok a párizsi békekötés előtt! Melyiket említi ezek közül beszédében a magyar külügyminiszter? Miért éppen ezt?
3. Magyarország az első és a második világháború után is vesztes államként vett részt a béketárgyalásokon. Mit akart elérni a magyar delegáció Párizsban 1919–1920-ban, és mit 1946–1947-ben?
4. Mi mindent hangsúlyozott Gyöngyösi Magyarország kedvezőbb megítélése érdekében? Miben különbözött ez az érvelés az első világháború utáni békeküldöttség érvelésétől?
5. Hogyan értékeli a Duna-völgyi térség helyzetét a magyar külügyminiszter, s mit vár ez ügyben a nagyhatalmaktól?
6. Nézz utána, milyen konkrétumokkal támasztható alá az, amit Gyöngyösi a Romániában és a Csehszlovákiában élő magyarok helyzetéről állít!
7. Nézz utána, hogyan kezelték a magyar igényeket az egyes nagyhatalmak a béketárgyalásokon! A tények ismeretében valóra váltak-e a magyar békeküldöttség reményei?

7. ERŐSÖDŐ KOMMUNISTA NYOMÁS: A BALOLDALI BLOKK

...Amint a kommunisták realizálták, hogy a hatalmat alkotmányosan nem tudják megszerezni, ők abszolút többséget egy szabad választáson a magyar néptől nem kapnak, rákapcsoltak az erőszakos hatalomátvitelre, s minden erejüket, képességüket, támogatásukat (az oroszoktól) ennek elérésére összpontosították.

Kétféle taktikát alkalmaztak: egyrészt tökéletesítették a hatalomátvitel mechanizmusát, aktiválták a pártok hozzájuk húzó balszárnyát, létrehoztak egy olyan szövetségi rendszert, a Baloldali Blokkot, mellyel letörhetik a kigazdapárti többséget: ellenfeleiket minden elképzelhető eszközzel és módon politikailag és emberileg megfélemlítették és kompromittálták. Másrészt olyan helyzeteket teremtettek, melyekkel befeketítették a magyarságot (pogrom, népítélet, merényletek, összeesküvés), hogy elveszítse maradék hitelét is a világban, a szabad népek ne sajnálkozzanak sorsa miatt, ami éri, érheti... Válságmachinációval, válságmanipulációval operáltak: mozgósították a tömegeket, valamilyen címen mindig tüntettek; ha élelmiszerhiány volt, azért a koalíció nem kommunista szektorát okolták; ha szétosztásra került néhány vagon krumpli vagy borsó, az természetesen az ő érdemük volt. Követelésekkel álltak elő azzal a

kormányval szemben, melynek tagjai voltak. [...] A pártközi értekezleteken ke- netesen azt fejtegette Rákosi vagy Révai, hogy jó lesz vigyázni, a követeléseket teljesíteni kell, ne ingereljék fel a munkásokat, a tömegeket. [...] A kommunis- ták azzal a megtevesztő jelszóval, hogy „demokráciát a demokratáknak” a szo- ciáldemokrata pártot és a parasztpártot felszólították nagyobb, kiszélesedett akcióbizottság alakítására, amit azon nyomban Baloldali Blokknak neveztek. A három párt együtt a parlamenti szavazatok 41 százalékát biztosítaná, még- hozzá automatikusan minden alkalommal; ugyanakkor Rákosi hozzákezdett a „szalámitaktikához” (Pfeiffer Zoltán a keresztapa), amivel a kisgazdapárt erejét negyven százalék alá akarta leszorítani, hogy a miniszterelnökség a Baloldali Blokkot, jobban mondva, a kommunistákat illesse meg; így a hatalomátvétel- nek többé nem lenne akadálya. [...]

A Baloldali Blokk hivatalosan március 13-án, tömeggyűlés keretében meg- alakult a Hősök terén²; az elnöki emelvényen Rákosiék és Szakasitsék társasá- gában ott ült Erdei, Veres Péter, Darvas József...

A Kisgazdapárt elleni offenzíva a Baloldali Blokk megalakulásával kiszéle- sedett. A blokkba tömörült három párt közös nyilatkozatban felszólította a Kis- gazdapártot bizonyos kipointírozott követelések teljesítésére. [...]

A követelések politikai jellege nem hagyott kétséget afelől, hogy a Kisgaz- dapárt parlamenti többségének leszorítása a cél. A Baloldali Blokk 80 képviselő, az „O” csoport 36 képviselő kizárását követelte a 245-ből. Ez a hírhedt csoport követte el azt a hibát, hogy kifogásait nem a Kisgazdapárt lapjában, a Kis Újság- ban, hanem a kommunista Szabad Népből tette közzé, amivel leleplezte önma- gát. Külső nyomásra a vezetőség, gúnyosan a „Nagy Ferenc, Kovács Béla, Varga Béla triumvirátus” húsz képviselőt – közöttük Sulyok Dezsőt, Nagy Vincét – el- távolította a pártból. [...]

A Vörös Hadsereg elleni „merényletek” ürügyén az NKVD nyíltan is be- avatkozott a politikai ügyek nyomozásába; többé nem érezte magát senki sem biztonságban, egymás után tűntek el emberek, köztük képviselők (Fillér Lász- ló), hogy a hírust se hallottuk. A szólami is megváltozott; a „fasiszták” után most már a „reakciókat” üldözték, de hasonló, széles körű értelmezéssel.

Forrás: Kovács Imre: Magyarország megszállása, 290–309.

1. Melyik politikai csoporthoz tartozott Kovács Imre? Mit tudsz politikai pályájáról? Keress a szöveg- ben olyan stiláris jellemzőket, amelyek elárulják politikai érzelmeit!
2. A visszaemlékezés alapján ismertesd, milyen módszerekkel küzdöttek a kommunisták a hatalom megszerzéséért! Hogyan ítéli meg Kovács Imre ezeket az eszközöket politikai, és hogyan erkölcsi szempontból?
3. Mely pártokból, milyen céllal jött létre a Baloldali Blokk? Kiket sorol fel Kovács Imre a kommunisták oldalán ülő, más pártokhoz tartozó vezetők közül?
4. Mit értettek a „szalámitaktika” kifejezésen? Mit jelentett a kommunisták szótárában a reakció szó?

² Valójában a Baloldali Blokk március 5-én alakult meg, a tömegtüntetés a Hősök terén pedig március 7-én volt.